

UNIVERSITAT DE BARCELONA

**DEPARTAMENT DE MÈTODES D' INVESTIGACIÓ I DIAGNÒSTIC EN
EDUCACIÓ**

**Programa de Doctorat: Qualitat Educativa en un Món Plural
(Bienni 2002- 04)**

TESI DOCTORAL

**CAP A UN CURRÍCULUM INTERCULTURAL A
PRIMÀRIA. LA INVESTIGACIÓ-ACCIÓ COM A
METODOLOGIA I LA CANÇÓ COM A
DESENCADENANT DEL CANVI**

Doctoranda: Olga Gonzàlez Mediel

Directores: Dra. Mª Àngels Marín
Dra. Marta Sabariego

Barcelona, 2008

INDEX DE TAULES

Taula 1.1 Enfocaments, models i programes d'actuació -adaptat de Bartolomé (1997) i Marín (coord.2003).....	33
Taula 1.2 Evolució nombre d'alumnat, en les tres etapes educatives, als últims cinc anys(font: Departament d'Educació. Servei d'estadística i documentació.2004).....	63
Taula 1.3 Evolució de l'alumnat matriculat als cinc últims cursos en centres públics i privats (font: Departament d'Educació. Servei d'estadística i documentació.2004).....	64
Taula 1.4 Origen de l'alumnat estranger matriculat els últims anys a Catalunya en les tres etapes d'educació obligatòria. (font: Departament d'Educació. Servei d'estadística i documentació.2004).....	65
Taula 1.5 Les sis etapes del desenvolupament moral.....	71
Taula 2.1 Directrius per un pla d'estudi multicultural (Banks,1991).....	93
Taula 2.2 Materials didàctics interculturals.....	119
Taula 2.3 Orientacions per a un Currículum Intercultural a Primària per àrees....	121
Taula 3.1 Política sobre la música de les cultures del món.....	152
Taula 4.1. Reunions inicials.....	199
Taula 4.2 Desenvolupament del procés investigador.....	202
Taula 4.4 Disseny de la investigació: fases del procés investigador	205
Taula 4.5. Estratègies de recollida d'informació segons les fases de la recerca.....	207
Taula 4.6.- Estratègies de recollida d'informació i finalitats emprades a la primera fase.....	208
Taula 4.7.- Estratègies de recollida d'informació i finalitats emprades a la segona fase.....	210
Taula 4.8.- Estratègies de recollida d'informació i finalitats emprades a la tercera fase.....	211
Taula 4.9 Dimensions, subdimensions i indicadors del qüestionari de caracterització del professorat.....	212
Taula 4.10.- L'observació a la primera fase del treball investigador.....	216
Taula 4.11 L'observació a la segona fase del treball investigador.....	216

Taula 4.12. Observacions de la investigadora durant el procés de transformació curricular.....	218
Taula 4.13. Fulls de registre anecdòtic per al professorat	219
Taula 4.14. L'entrevista a la primera fase de la investigació.....	221
Taula 4.15. L'entrevista a la tercera fase de la investigació.....	221
Taula 4.16. Guió del diari de sessions del professorat.....	227
Taula 4.17. Diaris de sessions del professorat.....	227
Taula 4.18 Documents de recollida d'informació.....	238
Taula 5.1 Cançons infantils.....	254
Taula 5.2 Cançons relacionades amb els objectius curriculars per a l'àrea de música.....	260
Taula 6.2 Procedència de l'alumnat d'origen estranger a l'escola.....	296
Taula 6.3 Orientacions d'activitats interculturals per àrees curriculars.....	313
Taula 6.4 Exemple de recull de dades culturals: Xina.....	315
Taula 6.5 Suggeriments d'activitats de coneixement cultural: Xina.....	317
Taula 6.7 Orientacions específiques per àrees curriculars.....	321
Taula 6.8 Cronograma inicial.....	325
Taula 7.1 Resum de les unitats de programació de mostra: Brasil.....	337
Taula 8.2 Plantejament de treball: segon bucle d'acció.....	364
Taula 8.2 Suggeriments de treball inicial: segon bucle d'acció.....	365
Taula 8.3 Suggeriments de treball inicial (Bolívia): segon bucle d'acció.....	366
Taula 8.4 Orientacions de treball al voltant de les cançons.....	370
Taula 8.5 Modificacions del recurs musical inicial per part de l'especialista.....	371
Taula 8.6 Proposta inicial de suggeriments d'integració curricular: Perú i Marroc.....	374
Taula. 8.7 Elements d'innovació curricular: Perú i Marroc.....	375
Taula. 8.8 Vocabulari après.....	378

Taula 8.9 Proposta inicial de suggerències d'integració curricular: Xina, Xile i Bolívia.....	379
Taula 8.10 Elements d'innovació curricular: Xina i Xile.....	380
Taula 8.11 Proposta inicial de suggeriments d'integració curricular: Perú i Xina.....	382
Taula 8.12 Elements d'innovació curricular: Xina i Perú.....	383
Taula 8.13 Elements d'innovació metodològica: Perú i Marroc.....	389
Taula 8.14 Elements d'innovació metodològica: Xina i Xile.....	393
Taula 8.15 Elements d'innovació metodològica: Xina i Perú.....	396
Taula 9.1 Plantejament de treball: tercer bucle d'acció.....	437
Taula 9.2 Suggeriments de treball inicial: tercer bucle d'acció.....	438
Taula 9.3 Orientacions de treball al voltant de les cançons.....	442
Taula 9.4 Aportacions al recurs musical inicial per part de l'especialista.....	443
Taula 9.5 Proposta inicial de suggerències d'integració curricular: Uruguai i Xina...	449
Taula 9.6 Elements d'innovació curricular i metodològica: Uruguai i Xina.....	452
Taula 9.7 Proposta inicial de suggerències d'integració curricular: Nepal i Veneçuela.....	453
Taula 9.8 Elements d'innovació curricular i metodològica: Veneçuela i Nepal.....	457
Taula 9.9 Proposta inicial de suggerències d'integració curricular: Uruguai, Pakistan i Equador.....	457
Taula 9.10 Elements d'innovació curricular i metodològica: Uruguai, Equador i Pakistan.....	461

INDEX DE FIGURES

Fig. 2.1 Elements afectats en una reforma educativa cap a la vessant intercultural (Gairín, 2004: 283)	87
Fig. 2.2 Dimensions de l'educació intercultural (segons Banks, 1997).....	92
Fig. 4.1 Elements de la investigació acció. Triangle de Lewin.....	189
Fig. 4.2 La planificació de l'observació (Del Rincón, et alt. 1995: 269).....	214
Fig. 4.3. El procés d'anàlisi de dades (Miles i Huberman, 1984, segons Sabariego 2001).....	232
Fig. 4.4 Exemple del buidat del codi TCRES dels documents recollits durant el procés de formació i transformació curricular.....	235
Fig. 7.1 Mapa conceptual general: primer bucle d'acció.....	334
Fig. 7.2 Mapa conceptual general de les categories corresponents a la transformació curricular del primer bucle d'acció.....	340
Fig.8.1 Mapa conceptual general: segon bucle d'acció.....	361
Fig. 8.2 Mapa conceptual de les categories corresponents a la transformació curricular del segon bucle d'acció.....	369
Figura 9.1 Mapa conceptual general: tercer bucle d'acció.....	434
Fig. 9.2 Mapa conceptual de les categories corresponents a la transformació curricular del tercer bucle d'acció.....	440
Fig. 9.3 Mapa conceptual general.....	491
Fig. 9.4 Desenvolupament de l'acció.....	492

INDEX GRÀFICS I IL·LUSTRACIONS

GRÀFICS

Gràfic 1.1 Evolució alumnat estranger escolaritzat a Catalunya(font: Departament d'Educació. Servei d'estadística i documentació.2004).....	63
--	----

IL·LUSTRACIONS

Il·lustració 7.1 Menjador, Brasil.....	347
Il·lustració 7.2 Menjador, Brasil.....	347
Il·lustració 7.3 Menjador, Brasil.....	348
Il·lustració 8.4 Perú.....	390
Il·lustració 9.1 Nepal.....	447
Il·lustració 9.2 Nepal.....	447

Annexos (DVDs N° 1 i 2)

Capítol IV: Fonamentació i disseny de la investigació (DVD n° 1).

Entrevistes finals (fase 3)

- Guió entrevista professorat participant
- Guió entrevista professorat no participant i direcció
- Sistema de categories fase 3
- Exemple de buidat d'un codi

Resta de documents (fase2)

- Sistema categories fase 2
- Exemple de buidat d'un codi

Qüestionari de caracterització del professorat

Documents del centre:

- PEC
- Pla estratègic
- Power presentació de l'escola

Sistemes de registre tecnològic del desenvolupament de les sessions:

- Exemples de fotografies: Brasil, Perú, Nepal, Pakistan
- Exemples de gravacions en vídeo: Brasil- Maite, Xina-Marta, Perú-Francesc, Pilar-Pakistan. (DVD n° 2).

Capítol V: Elaboració del cançoner (DVD n° 1).

- *Carta original demanda material musical a associacions*
- *Llistat associacions de contacte inicials*

Capítol VII : Procés de transformació curricular. Etapa de sensibilització (DVD n° 1).

- *Exemples de recursos emprats pel professorat:Brasil*
- *Concreció per àrees de coneixement: Codificació feta pel professorat per detectar característiques del model intercultural en les activitats realitzades.*

Capítol VIII : Procés de transformació curricular. Cap a l'autonomia del professorat (DVD n° 1).

- *Exemples de materials cercats pel professorat: Xina, Perú i Marroc* (presentacions generals, llengua, matemàtiques, educació física i plàstica).
- *Exemples de materials fets per l'alumnat: Xina, Perú i Marroc* (murals, treballs, dibuixos...)

Capítol IX: Procés de transformació curricular. Etapa de consolidació (DVD n° 1).

- *Exemples de materials elaborats pel professorat: Nepal*
- *Exemples de materials cercats per l'alumnat: Uruguai*

Capítol X: Incidència i permanència del canvi (DVD n° 1).

- *Pla d'innovació docent elaborat per l'escola.*